

NACZELNE DOWÓDZTWO W. P.
(SZTAB GENERALNY)

7063 T2
Warszawa
Poczta polewa 53

1921 r.

dn. 22. IV.

Oddział II informacyjny

Nr. 14243 /II

B.W. 6

KS

Do
(według rozdzielnika)

Przesyła się przy niniejszym do wiadomości artykuł
Ber. Szteina "Umowa handlowa z Niemcami", jako załącznik do raportu
B.W. 6 Nr. 16037/II.

za zgodność:

K. Libel młd

Szef Oddziału II

(-) Matuszewski

ppłk. p. d. Szt. Gen.

1. Szef Oddziału
2. B.W. 4
3. Ewidencja 5
4. Adjutantura Generalna
5. M.S. Wojsk Oddział II Sztabu
6. M.S.Z. - na rzecz łączn.

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA

WARSZAWA
L. Dz. 7063 T2 dnia 23 / IV 19 21 r.

zabezp. Wzoziat

Zakł. Graf. Nacz. Dow. № 2184. 5000. 29.1.21.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

INSTITUTE
ARCHIVES
New York

377

Naczelne Dowództwo, Oddział II

Warszawa dn. 14. IV. 21 r.

Seksja - II, Wydział 6.

WP 243/3 12/6

Umowa handlowa z Niemcami

artykuł Bor. Szteina.

Wyliczaliśmy już zasadnicze punkta naszych umów handlowych, które zawieramy w najbliższej przyszłości wogóle, w szczególności zaś z Niemcami. Brak protestów na temat tych punktów w prasie mogłyby być dla naszych organów kierujących polityką handlową wskaźnikiem ich wartości. W rzeczywistości sytuacja jest taka, że zmuszeni jesteśmy wystąpić z przypomnieniem o linii wytycznej którą jedynie można się kierować w kwestji umowy handlowej.

Podstawą umowy handlowej z jakimkolwiek państwem jest gwarancja nietykalności naszych wartości państwowych, majątku i obywateli w stosunku do dawniejszych zobowiązań. Jest to najważniejszy punkt naszych pertraktacji z Anglią, zagwarantowanie go oraz ściśle sformułowanie się obowiązujące w umowie z Niemcami. Lecz jaką wartość posiada taki paragraf wprowadzony do umowy z Niemcami?

Możliwe są dwie alternatywy, ale umowa z Niemcami będzie podpisana przed zawarciem umowy z Anglią, albo później. W pierwszym wypadku wyżej wspomniany paragraf nie zapewni ani nietykalności naszych wartości państwowych ani obywateli w Niemczech, gdyż w każdej chwili ta sama Anglia lub Francja, zgodnie z traktatem wersalskim, dającym im prawo po temu, nałożą areszt na pierwszy lepszy nasz obywatel lub nasze mienie w Niemczech.

W drugim wypadku t.j. jeżeli umowa z Niemcami zawarta będzie po umowie z Anglią wprowadzenie paragrafu o nietykalności nie napotka trudności, gdyż ~~hędzia~~ przejdzie on już w umowie angielskiej.

Z tego więc powodu nie powinniśmy uważać tego paragrafu za wielką zdobycz pociągającą za sobą taką lub inną rekompensatę z naszej strony. Jeśliby nawet w czasie pertraktacji wynikła konie-

czność jakiegokolwiek rekompensaty z naszej strony, to pod żadnym warunkiem nie będzie to prawo fiskalnej interwencji naszego kontragenta w kwestji umów zawieranych pomiędzy nami i przemysłowcami oraz handlowcami strony drugiej.

Wspominaliśmy już w artykule poprzednim, że handel z Rosją sowiecką nie można uważać za pośredni zwrot kontrybucji według traktatu wersalskiego.

Ceny według których będziemy robić zakupy powinny być rezultatem wolnej konkurencji na rynku oświatowym, zadanie zaś nasze sprowadzać się będzie do tego, by popyt zorganizowany przez nas był najważniejszym czynnikiem owej konkurencji.

Każda kontrola zawieranych przez nas umów będzie dążyła do zdeformowania charakteru tej konkurencji w kierunku interesów fiskalnych. Nie będzie zaś rekompensatą dla nas pozostawienie nam tego samego prawa kontroli. Dla nas będzie się to równało kontrolowaniu samych siebie.

Niema potrzeby przypominać, że monopolowy charakter zewnętrznego handlu sow. Rosji nie może być podstawą do wprowadzenia jakiegokolwiek podatków lub ciężarów, które płaciłaby Rosja sowiecka za prawo kupowania na rynkach niemieckich.

"Ekonomiczeskaja Żyźń" z dn. 3. III. 21 r.